

อิทธิพลของหัวข้อหนังสือพิมพ์ที่มีต่อความสนใจ การตีความ และความเชื่อถือของผู้อ่าน

นางสาวกฤตินี ประชาบาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการหนังสือพิมพ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-747-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17512980

THE INFLUENCES OF NEWSPAPER HEADLINES ON READERS' ATTENTION,
INTERPRETATION AND PERCEPTION OF CREDIBILITY

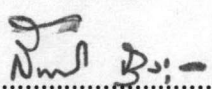
MISS KRITINI PRACHABARN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Journalism
Graduate School
Chulalongkorn University
1996

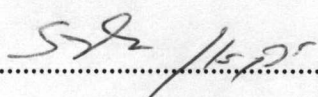
ISBN 974-633-747-5

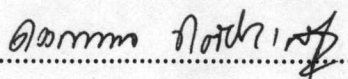
หัวข้อวิทยานิพนธ์ อธิพิพลของหัวข้อหนังสือพิมพ์ที่มีต่อความสนใจ การตีความ และความเชื่อถือของผู้อ่าน
โดย นางสาวกฤตินี ประชาบาล
ภาควิชา การหนังสือพิมพ์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ดวงกมลชาติประเสริฐ

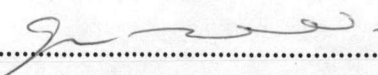
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ดวงกมลชาติประเสริฐ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กฤตินี ประชาบาล : อิทธิพลของหัวข้อหนังสือพิมพ์ที่มีต่อความสนใจ การตีความ และความเชื่อถือของผู้อ่าน (THE INFLUENCES OF NEWSPAPER HEADLINES ON READERS' ATTENTION, INTERPRETATION, AND PERCEPTION OF CREDIBILITY)

อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 144 หน้า.

ISBN 974-633-747-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของหัวข้อหนังสือพิมพ์ที่มีต่อความสนใจ การตีความ และความเชื่อถือของผู้อ่าน และเพื่อทดสอบอิทธิพลดังกล่าวที่มีต่อผู้อ่านที่มีปริมาณการอ่านข่าวและอุปนิสัยการอ่านหนังสือพิมพ์แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 168 คน จาก 9 คณะ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านและขีดเส้นใต้ข้อความที่อ่าน เพื่อวัดความสนใจของผู้อ่านขณะกำลังอ่านข่าวที่พวกหัวข่าวกำหนด ไม่ถูกต้อง เกินจริง และถูกต้อง ซึ่งจัดทำขึ้นบนหน้าหนังสือพิมพ์ขนาดแท็บลอยด์ จากนั้นผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับข่าวที่อ่านเพื่อวัดการตีความและให้กลุ่มตัวอย่างกาเครื่องหมายใน Semantic Differential Scales เพื่อวัดความเชื่อถือ

จากการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า หัวข่าวกำหนดและเกินจริงทำให้ผู้อ่านสนใจติดตามเนื้อข่าวที่ตามมามากกว่าหัวข่าวที่ไม่กำหนดและไม่เกินจริงในเนื้อข่าวเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนหัวข่าวถูกต้องและไม่ถูกต้องไม่ทำให้ผู้อ่านให้ความสนใจอ่านข่าวแตกต่างกันในทำนองเดียวกัน พบว่าหัวข่าวกำหนด ไม่ถูกต้องและเกินจริงไม่ทำให้ผู้อ่านตีความและให้ความเชื่อถือเกี่ยวกับข่าวที่อ่านแตกต่างจากหัวข่าวไม่กำหนด ถูกต้อง และไม่เกินจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อย่างไรก็ตาม พบว่าหัวข่าวกำหนด และเกินจริงทำให้ผู้อ่านที่อ่านข่าวไม่ละเอียดตีความข้อเท็จจริงของข่าวได้ถูกต้องน้อยกว่าหัวข่าวไม่กำหนดและไม่เกินจริง นอกจากนี้พบว่า หัวข่าวเกินจริงมีอิทธิพลต่อความเชื่อถือของผู้อ่านที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ปกติครั้งละน้อยกว่า 15 นาที มากกว่ากลุ่มที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า 30 นาที

ภาควิชา การหนังสือพิมพ์
สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต *กฤตินี ประชาบาล*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ดวงกมล ชาติประเสริฐ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C550066 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: : HEADLINES/AMBIGUITY/INACCURACY/OVERSTATEMENT/ATTENTION/
INTERPRETATION/CREDIBILITY

KRITINI PRACHABARN : THE INFLUENCES OF THE NEWSPAPER HEADLINES ON
READERS' ATTENTION, INTERPRETATION, AND PERCEPTION OF CREDIBILITY.
THESIS ADVISOR: DUANGMOL CHARTPRASERT, Ph.D. 144 pp.
ISBN 974-633-747-5

The main objectives of the research are to study the influences of newspaper headlines on readers' attention, interpretation, and perception of credibility and to trace such influences on readers with different reading habits and reading amounts.

The experiment and quasi-experiment were conducted with a total of 168 Chulalongkorn undergraduates from nine faculties. 84 females and 84 males were instructed to read and trace the text on four news stories printed on a tabloid page. With this process tracing method, readers' attention could be measured on the spot and readers were then categorised as thorough, casual, and superficial readers. After they finished reading the news, they were asked to interpret the stories in terms of fact and judgement by answering a set of multiple-choice questions. Then they were required to rate their credibility towards the stories from the eight pairs of semantic differential scales.

T-test was used to test all research hypothesis at a statistical significance 0.05. Results demonstrate the ambiguous and exaggerated headlines drew readers' attention more effectively than their counterparts, while inaccurate and accurate headlines did not do any significantly different job. All the three problematic types of headlines did not have significantly different influences on readers' interpretation and perception of credibility.

However, tested at .05 using Dunn's procedure, rough readers, who did not read the stories thoroughly, interpreted the fact of the news which had ambiguous and exaggerated headlines significantly less correctly as compared to those with correct ones.

Also, the exaggerated headlines had significantly more influences on the news credibility of the readers who usually spent less than 15 minutes reading the newspapers than those who spent more than 30 minutes a time.

ภาควิชา..... การหนังสือพิมพ์

สาขาวิชา..... การหนังสือพิมพ์

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... *Yong*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Duangmol Chartprasert*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความดูแลช่วยเหลือและความเอาใจใส่ของ อาจารย์ ดร. ดวงกมลชาติประเสริฐ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอน และเหนืออื่นใดเป็นกำลังใจและแรงบันดาลใจให้กับผู้วิจัย ตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา พร้อมกันนี้ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้ ซึ่งได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เสถียร เขยประทับ และ รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิรโสภณ ซึ่งให้ความเมตตาและความรู้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณนางสาว ศรีลักษณ์ ศิลป์ ผู้ที่ทำให้คำว่ามีตรภาพมีคุณค่าและงดงาม

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณ ชนิษฐา กิตติตระกูลกาล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเรื่องการประมวลผลและกรรมวิธีทางสถิติ และคุณไฉไล มุลศรี ผู้ที่ทำให้รายงานทุกฉบับและวิทยานิพนธ์เล่มนี้ออกมาสวยงาม

ผู้วิจัยขอกราบแทบเท้าบิดา และมารดาที่รักยิ่งซึ่งเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยและชื่นชมกับความสำเร็จของผู้วิจัยทุกครั้ง

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณบุคคลที่สำคัญที่สุดในชีวิตของผู้วิจัยที่ได้ให้ความรัก และความห่วงใย และได้ให้วันที่มีความสุขแก่ผู้วิจัยทุกวัน

กฤตินี ประชาบาล

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 : บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ปัญหำนำวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 : แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของหัวหน้า	12
แนวคิดเกี่ยวกับความถูกต้อง	14
แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นกลาง	17
แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทางความคิด	21
แนวคิดเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร	25
สมมุติฐานของการวิจัย	31
บทที่ 3 : ระเบียบวิธีวิจัย	33
วิธีดำเนินการวิจัย	33
กลุ่มตัวอย่าง	33
วิธีการเลือกตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	42
การกำหนดค่าคะแนน	43
การทดสอบเครื่องมือ	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูลและกรรมวิธีทางสถิติ	47

บทที่ 4 : ผลการวิจัย	48
อุปนิสัยการอ่านหนังสือพิมพ์ของผู้อ่าน	48
การทดสอบสมมติฐาน	49
บทที่ 5 : สรุปและข้อเสนอแนะ	96
สรุปผลการทดลอง	96
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะ	104
รายการอ้างอิง	105
ภาคผนวก	109

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความกำกวมและความไม่กำกวมของหัวข้อ ที่มีผลต่อความสนใจของผู้อ่าน	50
ตารางที่ 2 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความไม่ถูกต้องและความถูกต้องของหัวข้อ ที่มีผลต่อความสนใจของผู้อ่าน	50
ตารางที่ 3 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเกินจริงและความไม่เกินจริงของหัวข้อ ที่มีผลต่อความสนใจของผู้อ่าน	51
ตารางที่ 4 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความกำกวมและความไม่กำกวมของหัวข้อ ที่มีผลต่อการตีความข้อเท็จจริงของผู้อ่าน	52
ตารางที่ 5 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความไม่ถูกต้องและความถูกต้องของหัวข้อ ที่มีผลต่อการตีความของผู้อ่าน	53
ตารางที่ 6 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเกินจริงและความไม่เกินจริงของหัวข้อ ที่มีผลต่อการตีความของผู้อ่าน	53
ตารางที่ 7 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความกำกวมและความไม่กำกวมของหัวข้อ ที่มีผลต่อความเห็นเกี่ยวกับข่าวของผู้อ่าน	54
ตารางที่ 8 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความไม่ถูกต้องและความถูกต้องของหัวข้อ ที่มีผลต่อความเห็นเกี่ยวกับข่าวของผู้อ่าน	55
ตารางที่ 9 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเกินจริงและความไม่เกินจริงของหัวข้อ ที่มีผลต่อการตีความของผู้อ่าน	55
ตารางที่ 10 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความกำกวมและความไม่กำกวมของหัวข้อ ที่มีผลต่อความเชื่อถือของผู้อ่าน	56
ตารางที่ 11 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความไม่ถูกต้องและความถูกต้องของหัวข้อ ที่มีผลต่อความเชื่อถือของผู้อ่าน	57
ตารางที่ 12 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเกินจริงและความไม่เกินจริงของหัวข้อ ที่มีผลต่อความเชื่อถือของผู้อ่าน	57
ตารางที่ 13 :	ผลการทดสอบความแตกต่างของการตีความข้อเท็จจริงของข่าวที่พาดหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงระหว่างผู้อ่านที่อ่านข่าวแบบผิวเผินและผู้อ่านที่อ่านข่าว บางส่วน	59

ตารางที่ 44 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเห็นเกี่ยวกับข่าวที่พาดหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงของผู้อ่านที่ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์และผู้อ่านที่อ่าน หนังสือพิมพ์ทุกวัน	91
ตารางที่ 45 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเห็นเกี่ยวกับข่าวที่พาดหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงของผู้อ่านที่อ่านหนังสือพิมพ์ค่อนข้างบ่อยและผู้อ่านที่อ่าน หนังสือพิมพ์ทุกวัน	92
ตารางที่ 46 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่อถือที่มีต่อข่าวที่พาดหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงของผู้อ่านที่ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์และผู้อ่านที่อ่าน หนังสือพิมพ์ค่อนข้างบ่อย	93
ตารางที่ 47 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่อถือที่มีต่อข่าวที่พาดหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงของผู้อ่านที่ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์และผู้อ่านที่อ่าน หนังสือพิมพ์ทุกวัน	94
ตารางที่ 48 :	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่อถือที่มีต่อข่าวที่พาดหัวข่าวกำกวม ไม่ถูกต้อง และเกินจริงของผู้อ่านที่อ่านหนังสือพิมพ์ค่อนข้างบ่อยและผู้อ่าน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน	95
ตารางที่ 49 :	สรุปผลการวิจัย	100
ตารางที่ 50 :	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์	110
ตารางที่ 51 :	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเวลาที่ใช้อ่านหนังสือพิมพ์ต่อครั้ง	110
ตารางที่ 52 :	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกประเภทเนื้อหาที่อ่านเป็นประจำ	111
ตารางที่ 53 :	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรูปแบบการอ่านหนังสือพิมพ์ ที่อ่านเป็นประจำ	112
ตารางที่ 54 :	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกส่วนของข่าวที่อ่านเป็นอันดับแรก	112
ตารางที่ 55 :	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการพิจารณาไตร่ตรองหลังการอ่าน หนังสือพิมพ์	113
ตารางที่ 56 :	ระดับความสนใจของผู้อ่านจำแนกตามประเภทของหัวข้อ	113
ตารางที่ 57 :	ปริมาณการอ่านข่าวของผู้อ่านจำแนกตามประเภทของหัวข้อ	114
ตารางที่ 58 :	สัดส่วนการตีความข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับข่าวของผู้อ่านจำแนก ตามประเภทของหัวข้อ	115
ตารางที่ 59 :	ระดับความเชื่อถือของผู้อ่านจำแนกตามประเภทของหัวข้อ	116

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 : หน้าที่ของหัวหน้า	14
แผนภาพที่ 2 : ประเภทของหัวหน้า	20
แผนภาพที่ 3 : แบบจำลองกระบวนการทางความคิด (ความสนใจและการตีความ)	24
แผนภาพที่ 4 : องค์ประกอบของความน่าเชื่อถือ	29
แผนภาพที่ 5 : กรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ของตัวแปร	30
แผนภาพที่ 6 : ระเบียบวิธีวิจัย	46
แผนภาพที่ 7 : การจัดหน้าชุดข่าวที่ใช้ในงานวิจัย	117